

(1)

(N^r 298.)

BELGISCHE SENAAT

VERGADERING VAN 13 OCTOBER 1921

Wetsontwerp tot vaststelling van de lijst der inrichtingen van hooger onderwijs, bedoeld bij n^{rs} 3° en 6° van artikel 56bis der Grondwet.

MEMORIE VAN TOELICHTING

MIJNE HEEREN,

Volgens zijn nieuwen tekst, belast artikel 56bis der Grondwet den wetgever de hogere onderwijsinrichtingen te bepalen welke, einde-studie-diploma's kunnen afleveren, waardoor de dragers daarvan verkiesbaar worden voor den Senaat en waarvan de leeraren kunnen toegelaten worden in deze vergadering te zetelen.

In hier bijgaand wetsontwerp, dat de Regeering de eer heeft aan de Wetgevende Kamers te onderwerpen, heeft zij gemeend de studiën en werkzaamheden, welke tot het voorbereiden van het Kieswetboek van 1894 gediend hebben, tot leiddraad te moeten nemen.

Dit Wetboek zou de diploma's van hooger onderwijs moeten bepalen welke, luidens artikel 47 der Grondwet, recht gaven op de dubbele bijkomende stem wegens bekwaamheid. Bij artikel 17, letter c, somt het de gestichten op, die beschouwd worden als kunnende diploma's van hooger onderwijs afleveren.

Deze bepalingen, van tevoren grondig bestudeerd, en waarvan de herziening nooit werd voorgesteld, schijnen tot grondslag te kunnen dienen voor de opsomming voorzien bij 3° en 6° van artikel 56bis.

Het volstaat de gestichten, die onlangs tot stand gekomen zijn en aan de vereischen beantwoorden, bij de oude lijst te voegen.

Deze gestichten zijn volgende : de hogere school van handels, financiële en consulaire wetenschappen (Sint-Ignatius gesticht), te Antwerpen. Dit gesticht, opgericht in 1852, bezit slechts sinds 1918 een afdeeling van den hoogerem graad: de Landbouwhoogeschool, Gent. Dit instituut levert

wettelijke diploma's af en werd bij de wet van 15 November 1919 tot stand gebracht. Eindelijk de hogere Koloniale school Antwerpen, opgericht bij Koninklijk besluit van 11 Januari 1920.

Het schijnt niet zonder nut er insgelijks de Krijgsschool en de Veeartsenijschool in te begrijpen. Inderdaad, alhoewel eigenlijk de studiën der Krijgsschool de voortzetting van die der Militaire school zijn, toch wordt er van de leerlingen der eerste school niet gevergd dat zij de leergangen der tweede gevolgd hebben.

Wat de veeartsenijschool betreft, die stond niet in de opsomming van artikel 17, letter C van het Kieswetboek, omdat het eenig diploma, door die school afgeleverd, bij deze bepaling in 't bijzonder bedoeld werd.

Stellig moet de beteekenis van nummers 3° en 6° van artikel 56*bis*, opgevat in algemeene termen, nog nader toegelicht worden. Zoodanig « einde-studie-diploma », afgeleverd door een hooger onderwijsgesticht, heeft eigenlijk maar de waarde van een getuigschrift van vakstudiën, die hoegenaamd niet het karakter van hogere studiën hebben. Anderzijds, heeft het woord « leeraar », dat in 6° van artikel 56*bis* voorkomt, geen conventionele beteekenis, klaar genoeg om met zekerheid te kunnen bepalen welke leden van het onderwijzend personeel der in de opsomming staande gestichten, als verkiesbaar moeten doorgaan.

Wegens het ingewikkelde der zaak en vooral wegens de wijzigingen welke aan de programma's der studiën kunnen gebracht worden, schijnt het nutteloos den uitleg, welke aan de bepalingen van nummers 3° en 6° van artikel 56*bis* dient gegeven, langs wetgevenden weg te bepalen.

Het schijnt verkieslijk aan den Senaat, die de geloofsbriefven der gekozenen moet onderzoeken, de zorg over te laten den zin der bepalingen tot regeling der voorwaarden van verkiesbaarheid vast te stellen. Het is ten andere de gewoonte dat de Hooge Vergadering over 't algemeen de grondregels bepaalt, welke zij in den uitleg der teksten betreffende de verkiesbaarheid harer leden wil toepassen.

De Eerste Minister,
Minister van Binnenlandsche Zaken.

H. CARTON DE WIART.

PROJET DE LOI

Albert,**ROI DES BELGES,***A tous, présents et à venir, SALUT !*

Sur la proposition de Notre Premier
Ministre, Ministre de l'Intérieur,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Le Projet de Loi dont la teneur suit
sera présenté en Notre Nom, par Notre
Premier Ministre, Ministre de l'Inté-
rieur, aux Chambres législatives :

ARTICLE UNIQUE.

Les établissements d'enseignement
supérieur visés au 3° et au 7° de l'arti-
cle 56bis de la Constitution, sont exclu-
sivement les suivants :

Les Universités de Bruxelles, Gand,
Liège et Louvain, y compris les écoles
annexées à ces universités ;

L'École de Guerre ;

L'École militaire ;

L'École de médecine vétérinaire de
l'État ;

L'Institut agricole de l'État à Gem-
bloux ;

L'Institut supérieur d'agriculture de
Gand ;

L'Institut supérieur de commerce
d'Anvers ;

L'École supérieure des sciences com-
merciales, financières et consulaires
d'Anvers ;

L'École provinciale des mines du
Hainaut ;

L'École coloniale supérieure d'An-
vers.

Donné à Alger, le 30 septembre 1921

WETSONTWERP

Albert,**KONING DER BELGEN,***Aan allen, tegenwoordigen en toeko-
menaen, HEIL !*

Op voorstel van Onzen Eersten
Minister, Minister van Binnenlandsche
Zaken,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ
BESLUITEN :

Het Wetsontwerp, waarvan de in-
houd volgt, zal, in Onzen Naam, aan
de Wetgevende Kamers voorgelegd
worden door Onzen Eersten Minister,
Minister van Binnenlandsche Zaken :

EENIG ARTIKEL.

De bij n^{rs} 3° en 7° van artikel 56bis
der Grondwet bedoelde inrichtingen
van hooger onderwijs zijn uitsluitend
de volgende :

De Hoogescholen van Brussel, Gent,
Luik en Leuven, met inbegrip van de
daarbij bestaande scholen ;

De Krijgsschool ;

De Militaire School ;

s' Rijks Veeartsenijschool ;

's Rijks Landbouwschool te Gem-
bloers ;

De Hoogere Landbouwschool te
Gent ;

Het Hooger Handelsinstituut te
Antwerpen ;

De Hoogere School voor handels-,
financieele en consulaire wetenschap-
pen te Antwerpen ;

De Provinciale Mijnschool van He-
negouw ;

De Hoogere Koloniale School te
Antwerpen.

Gegeven te Algiers, den 30ⁿ Sep-
tember 1921.

ALBERT.

Par le Roi :

*Le Premier Ministre,
Ministre de l'Intérieur,*

Van 's Konings wege :

*De Eerste Minister,
Minister van Binnenlandsche Zaken,*

H. CARTON DE WIART.